

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту

ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання курсових робіт
для студентів спеціальності
073 «Менеджмент»
денної та заочної форм навчання

КИЇВ – 2023

УДК: 005 : 330.45 (072)

Викладено методичні вказівки до виконання та основні вимоги щодо оформлення курсових робіт з операційного менеджменту для студентів за спеціальністю: 073 – «Менеджмент».

Наведено необхідні правила оформлення курсової роботи, приклади її титульного аркуша, змісту, списку використаних джерел та тематику курсових робіт.

Рекомендовано вченою радою факультету аграрного менеджменту НУБіП України протокол № 5 від 20 листопада 2023 року.

Укладач: д.е.н. професор, завідувач кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту **Л. В. Шинкарук**
к.е.н., доцент, доцент кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту **Т. О. Власенко**

Рецензенти: **М. М. Деліні**, д.е.н., професор
С. В. Кузьменко, к.е.н., доцент

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання курсових робіт з дисципліни
«Операційний менеджмент»
для студентів за спеціальністю: 073 – «Менеджмент»

Укладачі: **ШИНКАРУК Лідія Василівна**
ВЛАСЕНКО Тетяна Олексіївна

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВОГО ПРОЕКТУ З ДИСЦИПЛІНИ «ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»	5
2. ТЕМАТИКА КУРСОВИХ ПРОЕКТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»	5
3. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ НАПИСАННЯ КУРСОВОГО ПРОЕКТУ	6
3.1. Послідовність виконання проекту	6
3.2. Вибір теми курсового проекту	6
3.3. Обов'язки керівника курсового проекту	6
3.4. Інформаційна база для виконання курсового проекту	6
4. ЗМІСТ КУРСОВОГО ПРОЕКТУ	7
5. ВИМОГИ ЩОДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВО ПРОЕКТУ	9
5.1. Загальні вимоги	9
5.2. Таблиці	9
5.3. Ілюстрації	10
5.4. Формули	11
5.5. Посилання на літературні джерела	11
5.6. Список використаних літературних джерел	11
5.7. Додатки	12
5.8. Нумерація	12
6. ПОРЯДОК ЗАХИСТУ КУРСОВОГО ПРОЕКТУ, КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	12
7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	14
ДОДАТКИ	17

ВСТУП

Складовою частиною підготовки фахівців для національної економіки України є оволодіння ними певною сумою економічних знань з проблем функціонування і розвитку економічних систем різного типу. До числа навчальних дисциплін, які забезпечують реалізацію останнього, належить «Операційний менеджмент». Важливою формою самостійної роботи студентів та способом залучення їх до науково-дослідницької роботи є підготовка і захист курсової роботи.

Виконання курсової роботи сприяє глибшому розумінню студентами дисципліни «Операційний менеджмент», формуванню в них умінь і навичок самостійно аналізувати соціально-економічні процеси, формулювати й аргументувати висунуті положення, робити обґрунтовані висновки і рекомендації.

Курсова робота є самостійним, виконаним під керівництвом викладача науковим дослідженням одного з актуальних питань менеджменту. Виконання курсової роботи являє собою один з видів навчальної та науково-дослідної роботи студентів, призначений засвідчити рівень набутих студентами знань та вміння використовувати їх при опрацюванні теоретичних і конкретних практичних питань у сфері менеджменту.

Виконання курсової роботи ставить за мету: закріпити та поглибити знання, набуті студентами у процесі вивчення дисциплін менеджменту і адміністрування; виробити у студентів навички самостійної роботи зі спеціальною літературою, довідниками, посібниками, джерелами статистичної інформації тощо; навчити студентів узагальнювати теоретичні матеріали, інтерпретувати зібрані дані, самостійно формулювати висновки, обґрунтовувати та відстоювати власну точку зору з досліджуваних проблем.

При виконанні курсової роботи з операційного менеджменту перед студентами ставляться такі завдання:

- вивчення літератури, нормативно-правових актів, довідкових, наукових, статистичних джерел за обраною темою;
- самостійний аналіз основних концепцій, положень з досліджуваної теми, висунутих вітчизняними і зарубіжними вченими;
- чіткий, послідовний виклад своїх поглядів при аналізі мікроекономічних проблем, здатність застосовувати отримані на заняттях знання, пов'язувати їх із практикою;
- закріплення і поглиблення знань студентів з дисциплін економічного профілю.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК 5 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 14. Здатність працювати у міжнародному контексті.

ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.

СК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.

СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

СК 13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.

СК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.

СК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

СК16. Здатність виявляти та аналізувати нові ринкові можливості, включаючи міжнародне бізнес-середовище, формулювати нові ідеї, розробляти проекти та організовувати управління бізнес-процесами.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних

концепцій лідерства.

ПРН 7. Виявляти навички організаційного проектування.

ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації;

ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

ПРН 18. Демонструвати здатність виявляти перспективи розвитку підприємства, розробляти проекти, організовувати управління бізнес процесами на основі аналізу ринкових можливостей та міжнародного бізнес середовища.

Отже, виконання курсової роботи дає можливість студентам розширити і поглибити свої знання, одержати необхідний досвід самостійного теоретичного дослідження.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВОГО ПРОЕКТУ З ДИСЦИПЛІНИ «ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Курсовий проект з дисципліни «Операційний менеджмент» – самостійна робота студента спеціальності 073 «Менеджмент» відповідно до навчального плану. Даний проект є узагальнюючим підсумком вивчення дисципліни та поглибленого дослідження однієї з актуальних проблем операційного менеджменту підприємствами аграрної галузі.

Метою виконання курсового проекту є закріплення теоретичних знань з операційного менеджменту, набутих умінь та навичок щодо самостійного опрацювання літературних джерел, статистичних матеріалів, дослідження особливостей виникнення та розгортання кризи на підприємствах, досвіду її подолання.

Основними завданнями написання та захисту курсового проекту є:

- вивчення та узагальнення теоретико-методичних засад з обраної теми дослідження;
- дослідження впливу екзогенних та ендогенних факторів на виникнення та розвиток кризи в галузі, на підприємстві;
- проведення всебічної діагностики ймовірності банкрутства підприємств;
- виявлення кризових явищ на підприємстві через застосування сучасного інструментарію;
- розробка пропозицій щодо подолання кризи;
- підготовка презентації як уособлення основного змісту курсового проекту та пропозицій автора для подальшого публічного захисту.

2. ТЕМАТИКА КУРСОВИХ ПРОЕКТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Тематика курсових проектів з дисципліни «Операційний менеджмент» розробляється та щорічно переглядається відповідно до найбільш актуальних проявів кризи на підприємствах аграрної промисловості лектором та затверджується рішенням кафедри.

Орієнтовний перелік тем запропонований у **Додатку А**.

Студенту надається право самостійного вибору теми роботи. За бажанням студента та відповідно до кризових явищ, що є характерними для підприємства-базиса написання курсового проекту, тема може бути скоригована або уточнена.

Вибір теми доречно проводити з урахуванням актуальності її для підприємства, на базі якого заплановане виконання проекту, можливості

отримання достовірної інформації щодо сучасного стану та формування пропозицій щодо операційного менеджменту.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ НАПИСАННЯ КУРСОВОГО ПРОЕКТУ

3.1. Послідовність виконання проекту

Процес виконання проекту передбачає наступні етапи:

- вибір теми курсового проекту, погодження з керівником;
- підбір теоретичного матеріалу та статистичних даних з обраної тематики;
- оформлення завдання на курсовий проект;
- узгодження графіку виконання проекту з керівником (Додаток Б);
- ознайомлення з вимогами щодо оформлення проекту;
- огляд літературних джерел з обраної тематики;
- написання роботи згідно з діючими стандартами, вимогами методичних рекомендацій та відповідно до плану виконання;
- оформлення роботи та її брошурування;
- отримання відгуку керівника;
- підготовка презентації та захист курсового проекту.

3.2. Вибір теми курсового проекту

Із запропонованого кафедрою переліку тем (Додаток А) студент самостійно обирає найбільш актуальну, з огляду на підприємство, на базі якого планується виконання проекту, та цікаву, з точки зору поглибленого самостійного опрацювання, тему курсового проекту.

Студент має право запропонувати свою тему, за умови її відповідності дисципліні «Операційний менеджмент» та спеціальності 073 «Менеджмент».

3.3. Обов'язки керівника курсового проекту

Керівник курсового проекту зобов'язаний:

- узгодити зі студентом обрану ним тему;
- допомогти студенту у написанні змісту курсового проекту;
- розробити разом зі студентом та затвердити графік виконання роботи;
- надати рекомендації щодо літературних джерел, довідкових матеріалів, необхідної статистичної інформації, звітності підприємств тощо;
- систематично консультувати студента та перевіряти виконання структурних складових проекту;
- здійснити загальну перевірку курсового проекту;
- написати відгук керівника на курсовий проект;

- підготувати студента до захисту;
- організувати та провести захист курсового проекту.

3.4. Інформаційна база для виконання курсового проекту

Підбір літератури для виконання роботи доцільно розпочинати з джерел, рекомендованих лектором при вивченні дисципліни та запропонованих у методичних рекомендаціях.

У нагоді студенту стануть: законодавчі та нормативно-правові акти, звіти Міністерства економічного розвитку і торгівлі України та Міністерства аграрної політики та продовольства України, матеріали Державної служби статистики України, матеріали галузевих об'єднань, досліджуваних підприємств, підручники та навчальні посібники, монографії, наукові публікації у періодичних виданнях.

4. ЗМІСТ КУРСОВОГО ПРОЕКТУ

Курсовий проект незалежно від обраної теми повинен містити:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;
- основну частину (два, три розділи);
- висновки та пропозиції;
- список використаних джерел;
- додатки.

Титульний аркуш оформлюється згідно з вимогами.

Зміст містить найменування й номери початкових сторінок складових роботи: вступу, розділів та підрозділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

У вступі:

- обґрунтовується актуальність обраної теми;
- зазначається мета роботи (мета роботи тісно переплітається з темою проекту);
- формулюються завдання (вирішення поставлених завдань дозволяє досягти загальної мети);
- визначається об'єкт дослідження (об'єкт, обраний для дослідження);
- зазначається предмет дослідження (аспект, який підлягає дослідженню в межах об'єкту);
- надають перелік методів дослідження;
- зазначають складові інформаційної бази дослідження;

- обґрунтовують практичне значення результатів (чи можуть бути вони використані у практичній діяльності підприємств)
- розкривають структуру (вступ, три розділи, висновки, додатки, список літератури);
- зазначають обсяг (загальний обсяг сторінок, обсяг основного тексту, кількість рисунків, таблиць, додатків, використаних літературних джерел).

Рекомендований обсяг вступу 2-3 сторінки.

У рамках **основної частини** роботи студент повинен виконати завдання, визначені у вступі і досягти поставленої мети курсового проекту.

Основна частина складається з трьох розділів. Теоретичний розділ виступає підґрунтям для аналітичного та рекомендаційного.

В межах кожного розділу виділяють 3 підрозділи. Наприкінці кожного розділу подається стислий висновок (обсягом до третини сторінки).

Теоретичний розділ передбачає проведення огляду літературних джерел з обраної тематики. Розділ включає три взаємопов'язані підрозділи, в межах яких автор:

- вивчає сутність проблеми, висвітлює еволюцію наукових підходів до її вирішення, зазначає стан дослідження проблеми на сучасному етапі;
- вивчає класифікаційні ознаки, виявляє особливості, розглядає теоретичні аспекти впливу зовнішніх та внутрішніх факторів на виникнення та розвиток кризових явищ,
- досліджує наявний інструментарій, наводить, запропоновані науковцями, методики оцінки явища.

Рекомендований обсяг першого розділу – 10-15 сторінок.

Другий розділ проекту є **аналітичним**:

- ґрунтується на обробці статистичної звітності галузі (приналежним до якої є базове підприємство), передбачає виявлення наявних проблем (нестача сировини через імпортозалежність, недосконалість державного регулювання, недобросовісна конкуренція, падіння попиту, втрата пріоритетних ринків експортоорієнтованими галузями тощо) та кризових явищ, аналіз впливу екзогенних факторів на підприємство;
- ґрунтується на даних підприємства, передбачає загальну характеристику підприємства (історична довідка та організаційно-правова форма, потужність, сировинна база, асортимент продукції, збут продукції);
- на підґрунті звітності проводиться аналіз фінансового стану.

Рекомендований обсяг другого розділу – 15-20 сторінок

Третій розділ – **рекомендаційний** – передбачає послідовне вирішення проблеми дослідження (згідно теми), з орієнтацією на теоретичні розробки та виходячи із результатів діагностування кризових явищ на підприємстві:

– передбачає діагностування кризових явищ на підприємстві за методиками (відповідно до теми курсового проекту), акцентування уваги на проблемних питаннях діяльності підприємства, виявлення ендогенних факторів виникнення кризових явищ;

– обґрунтування конкретних заходів щодо подолання проявів кризи на підприємстві та попередження в подальшому таких, реалізація яких дозволить досягти мети виконання курсового проекту.

Рекомендований обсяг третього розділу – 15-20 сторінок.

Висновки та пропозиції містять послідовний тезисний виклад результатів теоретичного та аналітичного досліджень, пропозицій щодо вирішення завдань та досягнення мети виконання курсового проекту. Загальні висновки мають бути узгоджені з висновками до окремих розділів, але не дублювати їх. Рекомендований обсяг – 3 сторінки.

Список використаних джерел складається студентом з усіх опрацьованих під час написання курсового проекту.

На всі зазначені джерела мають бути посилання в роботі, в той же час, всі згадані наукові доробки та прізвища вчених мають бути відображені у списку літератури.

Рекомендований обсяг не менше – 30 джерел.

Додатки вміщують матеріал, який є необхідним для повноти курсового проекту (інформація галузевих об'єднань, звітність підприємства, проміжні розрахунки показників, дані допоміжного характеру), але включення його до основної частини проекту може змінити впорядковане і логічне викладення результатів дослідження (значного розміру рисунки, таблиці тощо).

На всі подані додатки у основному тексті роботи мають бути зроблені посилання.

5. ВИМОГИ ЩОДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОГО ПРОЕКТУ

5.1. Загальні вимоги

Курсовий проект виконується в одному примірнику. Текст друкується на одному боці білого паперу формату А4. Шрифт Times New Roman текстового редактора Word, розмір 14, звичайний, інтервал 1,5.

Обсяг проекту в межах 45-65 сторінок друкованого тексту з урахуванням списку літературних джерел та Додатків.

Розміри полів сторінок: верхнє й нижнє – 20 мм, праве – 10 мм, ліве – 30 мм.

Абзацний відступ має бути однаковим – 1,25см.

Мова написання курсового проекту – державна, стиль – науковий, чіткий

без орфографічних і синтаксичних помилок. Робота повинна бути побудована логічно, виконана орфографічно, синтаксично та пунктуаційно грамотно.

Текст основної частини проекту поділяють на розділи та підрозділи.

Вступ, кожний розділ, висновки та список використаної літератури починають з нової сторінки. Підрозділи друкуються послідовно один за одним. Розділи та підрозділи нумерують арабськими цифрами та друкують з абзацним відступом. Номер підрозділу включає номер розділу і свій порядковий номер, відокремлені крапкою (1.2, 2.4...).

Заголовки основних частин «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ...», «ВИСНОВКИ», «РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА», «ДОДАТКИ» друкують великими напівжирними літерами та розміщують посередині тексту, заголовки підрозділів друкують маленькими напівжирними літерами (крім першої великої) та розміщують з абзацного відступу. Наприкінці назв розділів та підрозділів крапка не ставиться.

5.2. Таблиці

Таблиці є зручною та інформативною формою подачі цифрового матеріалу.

Таблиці розміщуються після першого згадування у тексті або на наступній сторінці. Назву друкують маленькими напівжирними (крім першої великої) літерами та розміщують над таблицею симетрично до тексту, а над назвою у правому куті пишуть слово таблиця із зазначенням номера (написання здійснюють курсивом).

Приклад оформлення таблиці (табл. 3.5.)

Таблиця 3.5

Вплив запропонованих заходів на основні показники діяльності підприємства

№ п/п	Показники	Одинці вимірювання	Базисний рік	Проектний рік	Відхилення

Джерело: сформовано автором за даними [5].

В тому разі, якщо таблиця узагальнює статистичні дані або погляди науковців на певну проблему, то у посиланні зазначається літературне джерело та сторінка – [7, с. 12].

Нумерація стовбців здійснюється у разі, коли таблицю потрібно перенести на наступну сторінку. Якщо продовження таблиці переноситься на наступну сторінку назву не переносять, а у правому куті друкують слова «Продовження

табл. ...» і ставлять її номер, першим рядком у продовженій таблиці є номери стовбців. Обов'язково в таблиці мають бути зазначені одиниці вимірювання. Якщо всі одиниці вимірювання однакові, їх виносять у заголовок таблиці після назви і записують через кому. Наприклад,

Продовження табл. 3.5

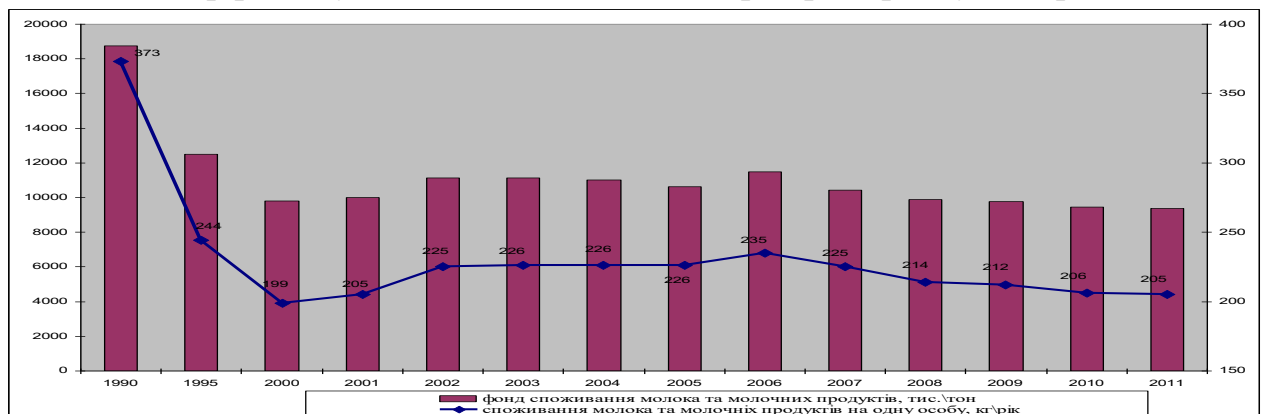
№ п/п	Показники	Одинці вимірювання	Базисний рік	Проектний рік	Відхилення

Джерело: сформовано автором за даними [8].

5.3. Ілюстрації

Ілюстрації (рисунок, схеми, діаграми, графіки тощо) розміщуються безпосередньо після тексту, де про них згадується, або на наступній сторінці. Слово «Рис.», його номер та назву подають після ілюстрації. Після назви рисунку крапка не ставиться. На всі ілюстрації мають бути посилання у тексті. Якщо ілюстрація не вміщується на одному аркуші, її можна розмістити на початку наступної сторінки.

Рисунки нумерують послідовно у межах розділу. До номеру рисунку входить номер розділу та його особистий номер через крапку. Наприклад:

Рис. 2.7. Динаміка фонду та обсягів споживання молока та молочних продуктів (у перерахунку на молоко), в 1990-2011 рр.

Джерело: побудовано автором за даними [8].

5.4. Формули

Формули друкують безпосередньо після тексту, де вони згадуються, посередині рядка. Вище і нижче залишають не менше одного вільного рядка. Нумеруються формули арабськими цифрами, номер складається із номера розділу та порядкового номеру формули, відокремлених крапкою. Номер ставиться в круглих дужках, праворуч на рівні формули. Пояснення символів, що входять до формули, якщо вони не пояснені в тексті, наводяться безпосередньо під формулою, в тій послідовності, в якій вони наведені у формулі. Пояснення значення кожного символу подають з нового рядка. Перший рядок починається

без абзацу словом «де» без двокрапки. Формули, що подаються одна за одною, відокремлюються комою. Формули друкують в редакторі Microsoft Equation.3.

Наприклад:

$$f_x = a \cdot b^e \quad (2.1)$$

де f_x – функція .....

5.5. Посилання на літературні джерела

При написанні курсового проекту студент повинен давати посилання на літературні джерела, матеріали яких наводяться в роботі. Посилання подаються одразу після закінчення цитати або авторського визначення у квадратних дужках, де зазначається порядковий номер джерела у списку літератури та відповідна сторінка джерела. Наприклад: [7, с. 25].

5.6. Список використаних літературних джерел

Джерела можуть бути розміщені:

- у порядку появи посилань у тексті;
- за абеткою прізвищ авторів або заголовків (чотири і більше автори).

Відомості про використані джерела мають бути подані відповідно до вимог

Додаток Г.

5.7. Додатки

Додатки розміщують після висновків у порядку появи посилань на них у тексті роботи. Додатки позначають великими літерами української абетки починаючи з А за винятком літер Г, Е, З, И, І, Й, О, Ч, Ь.

Кожний додаток починають з нової сторінки із зазначенням у правому верхньому куті сторінки *Додаток А*.

Додаток повинен мати заголовок, який друкують симетрично до тексту з великої літери.

5.8. Нумерація сторінок

Всі сторінки роботи, окрім додатків, нумеруються, починаючи з титульної сторінки. Першою сторінкою роботи є титул, однак номер на ній не проставляється, далі сторінки нумеруються послідовно із зазначенням номера.

Порядковий номер сторінок проставляється по правому краю зверху поля.

6. ПОРЯДОК ЗАХИСТУ КУРСОВОГО ПРОЕКТУ, КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Захист студентом курсового проекту є публічним.

До захисту допускаються студенти, які виконали курсовий проект відповідно до вищевикладених вимог та відповідно до плану-графіку написання.

Процедура захисту передбачає стисле викладення студентом результатів дослідження та пропозицій щодо вирішення проблем, відповідей на запитання керівника та присутніх.

У разі незадовільного захисту, рішення щодо повторного захисту студентом курсового проекту, за умови можливості доопрацювання, приймається керівником, за необхідності розробки нової теми – на засіданні кафедри.

Загальна оцінка рівня знань, умінь і навичок студентів з навчальної дисципліни за шкалою ECTS та національною шкалою виставляється виходячи із кількості балів, отриманих за результатами рубіжного (модульного) контролю та балів, отриманих на заліку, у відповідності до таблиці.

Керівник оцінює виконання курсового проекту за наступними критеріями:

- написання проекту;
- доповідь;
- відповіді на питання.

Таблиця 6.1

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
	<i>для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, диференційованого заліку</i>
90 – 100	відмінно
82-89	добре
74-81	
64-73	задовільно
60-63	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Загальна підсумкова оцінка курсового проекту виводиться на основі нижчезазначених складових:

- 90-100 балів – «відмінно»;
- 75-89 балів – «добре»;
- 60-74 бали – «задовільно»;
- 59 балів і менше – «незадовільно».

Таблиця 6.2

Критерії оцінювання успішності виконання курсового проекту

К-сть балів	Оцінка	Критерії оцінки
Оцінювання написання проекту		
54-60	відмінно	Зміст роботи повністю відповідає завданню, доведена актуальність роботи, завдання вирішені повністю, мета досягнута, пропозиції є конкретними та обґрунтовані розрахунками, робота написана грамотно та вчасно, оформлена відповідно до вимог
45-53	добре	Зміст роботи повністю відповідає завданню, доведена актуальність роботи, завдання вирішені повністю, мета досягнута, пропозиції є конкретними та обґрунтовані розрахунками, робота написана з помилками або з недотриманням графіку виконання, є зауваження до оформлення
36-44	задовільно	Зміст роботи в основному відповідає завданню, доведена актуальність роботи, завдання вирішені не повністю, пропозиції є недостатньо обґрунтованими, робота написана з помилками або з недотриманням графіку виконання, є зауваження до оформлення
1-35	незадовільно	Зміст роботи не відповідає завданню, допущені грубі помилки
Оцінювання доповіді на захисті		
18-20	відмінно	Доповідь є логічно побудованою, тезисною з викладенням одержаних результатів, аргументацією пропозицій, висновками.
15-17	добре	Доповідь містить незначні помилки
12-14	задовільно	Доповідь містить помилки, не цілком відображає результати роботи
1-11	незадовільно	Доповідь не містить основної ідеї, не аргументована.
Оцінювання відповіді на запитання		
18-20	відмінно	Не менше 60% відповідей оцінені на «відмінно», 30% - «добре», 10% - «задовільно».
15-17	добре	Не менше 50% відповідей оцінені на «відмінно» та «добре», інші - «задовільно».
12-14	задовільно	Не менше 60% відповідей оцінено позитивно
1-11	незадовільно	Більше 40% відповідей оцінені «незадовільно»

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Белінський П. І. Менеджмент виробництва та операцій : підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 624 с.
2. Вакуленко А. В., Гарафонова О. І., Гарбуз Н. А. Управління якістю : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2010. 551 с.
3. Іванова В. Й. Операційний менеджмент у системі управління організацією навчальної дисципліни «Операційний менеджмент» : навчальний посібник. Ч.2. Харків : Вид-во ХНЕУ, 2011. 160 с.
4. Іванова В. Й. Практикум з операційного менеджменту : навчальний посібник. Харків : ВД «ІНЖЕК», 2005. 72 с.
5. Капінос Г. І. Операційний менеджмент : навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 352 с.
6. Омеляненко Т. В. Операційний менеджмент: презентаційний курс: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2016. 197 с.
7. Операційний менеджмент: Навчальний посібник. / Маркіна І. А., Помаз О. М., Помаз Ю. В.; За ред. І.А. Маркіної. Полтава: ПДАА, 2018. 224 с.
8. Операційний менеджмент. Навчальний посібник / Старченко Г.В., Калінько І.В., Косач І.А. - К.: Кондор-Видавництво, 2020. 264 с.
9. Планування діяльності підприємства : навч. посібник. Київ : КНЕУ, 2005. 384 с.
10. Ратушняк, О. Г. Операційний менеджмент. Частина 1 : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2015. 99 с.
11. Старченко Г.В., Калінько І.В., Косач І.А. Операційний менеджмент: навчальний посібник. Київ: Кондор-Видавництво, 2020. 264 с.

Додаткова:

1. Василенко В. О. Виробничий (операційний) менеджмент : навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2003. 532 с.
2. Операційний менеджмент: практикум / О.М. Овдіюк, М.М. Тимошенко, А.М. Пивовар, П.В. Пивовар. Житомир: ЖНАЕУ, 2015. 156 с.
3. Соснін О. С. Виробничий і операційний менеджмент : навч. посібн. Київ : Вид. Європ. ун-ту, 2002. 147 с.
4. Сумець О. М. Основи операційного менеджменту : підручник для студентів економ. спец. К. : ВД «Професіонал», 2004. 416 с.
5. Чорна М.В., Смірнова П.В., Бугріменко Р.М. Управління витратами: навч. посіб., 2017. 166 с.
6. Школа І. М. Операційний менеджмент : практикум. Чернівці : Книги ХХІ, 2004. 376 с.
7. Як законно працювати в умовах карантину: актуальні зміни законодавства. Руслан Редька. ЛІГА:ЗАКОН: URL: https://biz.ligazakon.net/analytics/194180_yak-zakonno-pratsyuvati-v-umovakhkarantinu-aktualn-zmni-zakonodavstva

Інтернет-ресурси:

1. «Маркетинг і менеджмент інновацій» URL : <http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/>.
2. «Менеджмент». URL : <http://management.knutd.com.ua/>.
3. ManagementFirst.com (Віртуальний журнал, присвячений різним аспектам управління: стратегічний менеджмент, лідерство, управління маркетингом, управління персоналом, електронна комерція, управління стосунками зі споживачами). URL : <http://www.management.com.ua/links/goto.php?id=12>.
4. McKinsey Quarterly (Електронний журнал консалтингової компанії McKinsey, присвячений управлінню бізнесом у різних галузях) URL : <http://www.management.com.ua/links/goto.php?id=37>.
5. Strategic Management Journal (Щомісячний електронний журнал зі стратегічного менеджменту). URL : <http://www.management.com.ua/links/goto.php?id=31>.
6. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України. URL : <http://smida.gov.ua/>.
7. БІЗНЕС-ВИДАННЯ: Журнал «&СТРАТЕГИИ» (Ділове щомісячне видання). URL : <http://www.management.com.ua/announce.php?edition=18>.
8. Всесвітні веб-ресурси з економіки (Електронна економічна бібліотека. Містить публікації та матеріали з різних аспектів економіки та бізнесу, а також велику кількість посилань на економічні журнали, сайти відповідних асоціацій та установ) URL : <http://www.management.com.ua/links/goto.php?id=86>.
9. Інформаційно-пошукова система по підприємствах, фірмах і організаціях, які працюють на ринку України. URL : <http://www.autosystems.com.ua>.
10. Навчально-інформаційний портал НУБіП України. URL : <http://elearn.nubip.edu.ua/>. (дата звернення 01.04.2022 р.).
11. Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського URL : <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення 01.04.2022 р.).
12. Онлайн-курси від провідних університетів світу з операційного менеджменту. URL : <https://www.coursera.org/courses?query=operations+management>.
13. Щотижневик «Бизнес». URL : <http://www.business.ua/>.

ДОДАТКИ

Додаток А

Теми курсових проектів з дисципліни «Операційний менеджмент»

1. Формування виробничої стратегії підприємства.
2. Управління конкурентоспроможністю організації.
3. Управління виробничими потужностями на підприємстві.
4. Оперативне управління і диспетчерування виробництва.
5. Управління системою оперативного контролю на підприємстві.
6. Управління продуктивністю організації.
7. Управління проектами в організації.
8. Управління закупками. Закупки «Точно і вчасно» на підприємстві.
9. Управління матеріально-технічним забезпеченням підприємства.
10. Управління ланцюгом поставок в організації.
11. Управління запасами.
12. Управління маркетинго-збутовою діяльністю.
13. Управління якістю продукції на підприємстві.
14. Виробнича система «Точно і вчасно».
15. Розміщення виробничих і сервісних об'єктів.
16. Статистичні методи управління якістю.
17. Стратегічне планування потужностей.
18. Операційна стратегія і конкурентоспроможність.
19. Управління чергами. Система масового обслуговування.
20. Моделі в управлінні виробництвом.
21. Проектування послуг і вибір процесу обслуговування.
22. Лінійне програмування в управлінні виробництвом.
23. Розташування обладнання і планування приміщень.
24. Попит та його прогнозування.
25. Технічне та сервісне обслуговування.
26. Календарне планування виробництва.
27. Тотальне управління якістю і сертифікація якості.
28. Продуктивність та якість послуг.
29. Управління кадровим потенціалом організації.
30. Удосконалення системи корпоративного управління на підприємстві.
31. Удосконалення системи планування та прогнозування на підприємстві.

Студент _____
(прізвище, ім'я, по-батькові)

Тема курсового проекту _____

Календарний план

№ пор.	Назва етапів виконання курсового проекту	Термін виконання етапів	Примітка
1	Вибір теми		
2	Вступ		
3	Розділ 1		
4	Підрозділ 2.1		
5	Підрозділ 2.2		
6	Підрозділ 2.3		
7	Підрозділ 3.1		
8	Підрозділ 3.2		
9	Підрозділ 3.3		
10	Висновки		
11	Додатки		
12	Оформлення роботи		
13	Підготовка до захисту		

Висновок керівника курсового проекту студента

Студент _____
_____
_____
_____
_____

Оцінка за виконання курсового проекту

Етап	бали	оцінка
Оцінювання написання роботи		
Оцінювання доповіді на захисті		
Оцінювання відповіді на запитання		
Загальна оцінка		

Керівник

_____
(підпис)

Студент

_____
(підпис)

Зразок титульного аркуша

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ****Кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту****КУРСОВА РОБОТА**

з дисципліни «Операційний менеджмент»

на тему:

**«ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА
В РИНКОВИХ УМОВАХ»****Виконав:** (факультет, спеціальність,
курс, група, прізвище та ініціали
студента)**Науковий керівник:** (вчене звання,
прізвище та ініціали)Дата здачі роботи
на перевірку та рецензування _____
Реєстраційний номер _____
Дата захисту _____
Оцінка _____

**ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНИХ ОПИСІВ
ДЛЯ СПИСКУ ПОСИЛАНЬ**

(згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»)

1. **Чепінога В. Г. Основи економічної теорії : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2017. 240 с.**
2. **Про стандартизацію : Закон України від 11 лют. 2014 р. № 1315. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18> (дата звернення: 02.09).**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
ДОКУМЕНТ	
Один автор	<p>Чепінога В. Г. Основи економічної теорії : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2017. 240 с.</p> <p>Коннов О. Ф. Історична динаміка художнього стилю : монографія. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. 187 с.</p>
Два автора	Заброцький М. М., Шапошникова Ю. Г. Педагогічна психологія. Лекції : навч. посіб. Херсон, 2017. 144 с.
Три автори	Кривов'язюк І. В., Смерічевський С. Ф., Кулик Ю. М. Ризик-менеджмент логістичної системи машинобудівних підприємств : монографія. Київ : Кондор, 2018. 200 с.
Чотири і більше авторів	<p>Світ рослин у творчості І. П. Котляревського : науково-популярні нариси / М. В. Гриньова та ін. Полтава, 2017. 112 с.</p> <p><i>або</i></p> <p>Світрослин у творчості І. П. Котляревського : науково-популярні нариси. Полтава, 2017. 112 с.</p> <p><i>або</i></p> <p>Гриньова М. В., Оніпко В. В., Купріян К. В., Ходунай В. В. Світ рослин у творчості І. П. Котляревського : науково-популярні нариси. Полтава, 2017. 112 с.</p>
Багатотомне видання	<p>Енциклопедія історії України : в 10 т. / редкол. : В. А. Смолій та ін. Київ, 2003–2013. Т. 1–10.</p> <p>Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.</p>
Окремий том багатотомного видання	<p>Ушинський К. Д. Людина як предмет виховання. Спроба педагогічної антропології : вибр. твори. Т. 1. Київ : Радянська школа, 1983. 480 с.</p> <p>Химическая энциклопедия : в 5 т. Т. 2. Москва : Советская энциклопедия, 1990. 671 с.</p>

Коллективний автор	Менеджмент у ХХІ сторіччі: методологія і практика : колективна монографія / Полтавський національний технічний ун-т ім. Ю. Кондратюка. Полтава : Сімон, 2015. 347 с.
Редактор, упорядник	Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с. Дахно І. І., Алієва-Барановська В.М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с. Друк України. 2016 : стат. зб. / уклад. С. В. Буряк. - Київ : Книжкова палата України, 2017. 100 с.
Тези доповідей, матеріали конференцій	Бібліотечне краєзнавство у культурному просторі України : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 2 листоп. 2017 р. Київ : Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2017. 246 с. Синантропізація рослинного покриву України : тези наук. доп. Всеукр. наук. конф., м. Переяслав-Хмельницький, 27-28 квіт. 2006 р. Переяслав-Хмельницький, 2006. 240 с.
Збірник	Україна - сузір'я культур : збірник. Київ : Новий друк, 2018. 244 с. Наука України у світовому інформаційному просторі : збірник. Київ : Академперіодика. 2018. Вип. 15. 104 с.
Переклад з іншої мови	Гарфорд, Тім. Речі, що змінили світ. Історія економіки в 50 винаходах : пер. з англ. Київ, 2018. 352 с.
Стандарти	ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація). ДСТУ EN 61010-2-020:2005. Вимоги безпеки до електричного устаткування для вимірювання, керування та лабораторного застосування. Частина 2-020. Додаткові вимоги до лабораторних центрифуг (EN 61010-2-020:1994, IDT). Київ : Держспоживстандарт України, 2007. IV, 18 с.
Патенти	Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей : пат. 76509 Україна. № 2004042416 ; заявл. 01.04.2004 ; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с. Двокамерний струминно-зрошувальний сульфітатор : пат. 112332 Україна. № 201606608 ; заявл. 16.06.2016, Бюл. № 23. 4 с.
Архівні документи	Діяльність історичної секції при ВУАН та зв'язаних з нею історичних установ Академії в 1929–1930 рр. // Інститут рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Ф. X (Всеукраїнська Академія Наук). Спр. 1686. 30 арк.

	Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. <i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3.
Дисертації, автореферати дисертацій	Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с. Устьян О. Ю. Клієнтоорієнтований маркетинг підприємств сфери розваг і відпочинку : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Полтава, 2018. 20 с.
Препринти	Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).
ЧАСТИНА ДОКУМЕНТА	
Частина книги	Франко І. Украдене щастя // І. Франко. Твори. Київ, 1966. С. 322–419. Алексєєв В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.
Тези доповідей, матеріали конференцій	Майстренко В. М., Осадчук О. П. Теоретичні основи впровадження системи управління якістю. <i>Проблеми управління та економіки підприємств в сучасних умовах</i> : матеріали XV міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 23-24 квіт. 2019 р. Київ : НУХТ, 2019. С. 18-21. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р. Запоріжжя, 2014. С. 134–137.
Законодавчі та нормативні документи	Про захист рослин : Закон України від 14 жовт. 1998 р. № 180-XIV. <i>Відомості Верховної Ради України</i> . 1998. № 50/51. С. 914-924. Інструкція про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : затв. наказом М-ва фінансів України від 20 квіт. 2015 р. № 449. <i>Все про бухгалтерський облік</i> . 2015. № 51. С. 21–42. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12 січ. 2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i> . 2017. № 20. С. 136–141. Інструкція про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : затв. наказом М-ва фінансів України від 20 квіт. 2015 р. № 449. <i>Все про бухгалтерський облік</i> . 2015. № 51. С. 21–42.

Статті з періодичних видань	<p>Мурашко І. С. Біономічний підхід до сталого розвитку підприємства. <i>Вісник Запорізького національного університету. Серія «Економічні науки»</i>. 2017. № 4. С. 43–49.</p> <p>Близнюк О. П., Ставерська Т. О., Іванюта О. М. Формування кредитно-грошового механізму забезпечення сталого розвитку підприємств торгівлі України. <i>Бізнес Інформ</i>. 2019. № 7. С. 240–249.</p>
ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ	
Книги	<p>Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. Київ : Таксон, 2016. 234 с. URL: http://www.univer.kharkov.ua/images/redactor/news/2016-09-07/chesnist_osnova_rozvitk_Univers.pdf (дата звернення: 02.11.2017).</p>
Статті з періодичних видань	<p>Костюченко Я. М. Механізми вирішення спорів в угоді про асоціацію між Україною та ЄС. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. 2019. Вип. 56, т. 2. С. 144-147. URL: http://www.visnyk-juris.uzhnu.uz.ua/file/No.56/part_2/31.pdf (дата звернення: 23.08.2019).</p> <p>Мірошниченко О. Ю., Карюк В. І. Етапи формування організаційно-економічного механізму інноваційної діяльності підприємств. <i>Ефективна економіка</i>. 2012. № 2. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=932 (дата звернення: 22.01.2018).</p>
Законодавчі документи	<p>Про стандартизацію : Закон України від 11 лют. 2014 р. № 1315. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18 (дата звернення: 02.09.2019).</p> <p>Про затвердження Порядку використання документів через обмінні бібліотечні фонди : наказ Міністерства культури України від 31 жовт. 2017 р. № 1131. URL: https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1583-17 (дата звернення: 02.08.2019).</p>
Сторінки веб-сайтів	<p>Органічне землеробство та його розвиток в Україні // Agronews : веб-сайт. URL: https://agronews.ua/node/24264 (дата звернення: 02.09.2019).</p> <p>Красива і дивовижна Полтава. <i>Моя планета</i> : веб-сайт. URL: http://myplanet.com.ua/?p=10440 (дата звернення: 10.09.2019).</p> <p>Чайка А. С. Інклюзивна освіта - шлях до повноцінної соціалізації учнів з особливими освітніми потребами. <i>Всеосвіта</i> : веб-сайт. URL: https://vseosvita.ua/library/inkluzivna-osvita-slah-do-povnocinnoi-socializacii-ucniv-z-oor-1906.html (дата звернення: 12.08.2019).</p>